

BRAFA 2019

Beurs met internationaal aanbod van kunst en antiek

Begin 2019 zullen de ogen van kunstliefhebbers weer op Brussel gericht zijn. Van zaterdag 26 januari t/m zondag 3 februari vindt namelijk de 64ste editie van de Brussels Art Fair (BRAFA) plaats in de hallen van Tour & Taxis. De 133 deelnemende antiquairs en kunsthandelaren komen uit zestien landen en hebben de mooiste, zeldzaamste of kostbaarste stukken uit hun collecties geselecteerd. Het internationaal bekende duo Gilbert & George is in 2019 eregast en toont vijf grote werken op de beurs.

De laatste jaren is de manier waarop kunstwerken worden verzameld of aangekocht aanzienlijk veranderd. Vandaag zijn eclectische collecties of *cross-collecting* erg in trek. Hierbij letten de verzamelaars vooral op zekere verbanden tussen de verschillende werken. BRAFA heeft sinds haar beginjaren gekozen voor een indeling die niet gebonden is aan specialisme. Bezoekers vinden er een decoratieve verzameling aan kunstobjecten vanaf de bronstijd tot de 21ste eeuw. Naast archeologie, manuscripten en aziatica zijn ook tribale kunst, tapijten, juwelen, klokken en striptekenkunst goed vertegenwoordigd. Door de 133 handelaren in ruim twintig uiteenlopende disciplines samen te plaatsen, laat de organisatie de diversiteit van het aanbod mooi naar voren komen. Er doen twee Nederlandse exposanten mee aan de beurs. Floris van Wanroij (Dommelen), expert in oude meesters, sculpturen en kunstvoorwerpen uit de Haute Epoque, krijgt dit jaar gezelschap van de Nederlandse galerie Morentz uit Waalwijk die zal debutteren met 20ste-eeuwse designmeubelen uit alle hoeken van de wereld.

In totaal worden er maar liefst zestien nieuwe deelnemers verwelkomd op de beurs. Voorzitter Harold t'Kint de Roodenbeke zegt hierover: 'Ik denk dat het belangrijk is om onze bezoekers een zekere continuïteit te garanderen, met galeries die al jarenlang trouw aanwezig zijn en die onze bezoekers met plezier terugzien, maar hen ook telkens weer iets nieuws voorstellen. Zo behoudt BRAFA haar kracht en getuigt ze tegelijk van een open geest.' Vanuit Londen maken David Aaron, Bowman Sculpture, Cortesi Gallery en Willow Gallery de oversteek en ook de Parijse handelaren Brame & Lorenceau en Charles-Wesley Hourdé melden zich voor het eerst. Andere nieuwkomers zijn Martin Doustar (Brussel), Heritage Gallery (Moskou), Galerie l'Ibis (Marrakesh), Sandro Morelli (Florence), Röbbig München (München), Rosenberg & Co (New York), Simon Studer Art Associés (Genève), Gallery Sofie Van de Velde (Antwerpen) en Galerie von Vertes (Zürich).

Gilbert & George

Het internationaal erkende duo Gilbert & George is eregast van BRAFA en zal op verschillende plekken op de beurs vijf recente werken in groot formaat exposeren. Ze begonnen als performance-kunstenaars, maar werden beroemd om hun gigantische fotomontages. Met hun felle kleuren en zwarte roosters in overdruk lijken ze een eigentijdse versie van de glas-in-loodramen van weleer, maar dan met een heel eigen, onmiskenbaar karakter. In de meeste werken zijn ze ook zelf te herkennen. Hoewel hun kunst geïnspireerd is op het dagelijkse leven, bieden ze een soms metafysische of mythische en dan weer polemische visie op de wereld, maar altijd met een vleugje humor en een boodschap. Niemand twijfelt eraan dat hun aparte visie in het land van het surrealisme een schot in de roos zal zijn!

Atwonzon hoofd (Dschang, regio Kameroen, circa 1800-1900). Collectie Martin Doustar.

Madonna van Josephus I Hennequin (Antwerpen, circa 1704). Zilver, buxushout en ebbenhout. Collectie D'Arschot & Cie.

Gilbert & George 'Handball' (2008). © Foto Gilbert & George, White Cube en Albert Baronian.

Olieverf op doek. 130,2 x 97,5 cm.

Galerie Oscar De Vos | Stand 117c
Emile Claus *De hooister* (1896)

De hooister is een van de belangrijkste werken in het luministische oeuvre van Emile Claus (1849-1924). Enerzijds is een analyserende schilder aan het werk, die de fysionomie van het meisje zo realistisch mogelijk tracht te vatten, anderzijds spat een explosie van kleur uit het doek.

Typerend voor Claus is de techniek van het tegenlicht, die op zeer overtuigende wijze is aangewend. Dat de schaduw letterlijk uit de voorstelling valt, is een bewuste keuze om direct contact met het publiek te creëren. De schilder hanteert een wonderlijke penseelvoering, waarin een wirwar van streken, strepen en punten ogenschijnlijk lukraak zijn neergezet. Meer

dan ooit focust Claus hier op de plattelandsmens. Hij gebruikt haar specifieke context om een psychologisch portret te maken en haar als een archetype voor te stellen: als model voor alle landarbeiders.

Sinds 1968 richt Galerie Oscar De Vos zich op Belgische moderne kunst en de Latemse School in het bijzonder. De galerie heeft een schat aan kennis opgebouwd over deze Vlaamse stroming, mede dankzij het in haar gestelde vertrouwen van particulieren, musea en andere kunstinstellingen. De afgelopen vijftig jaar heeft Oscar De Vos zijn naam gevestigd als vooraanstaand gespecialiseerd kunsthandelaar.

Latemstraat 20, 9830 Sint-Martens-Latem, België
+32 (0)9 281 11 70
www.oscardevos.be

BRAFA
ART FAIR

Olieverf op paneel. 104 x 70 cm.

Floris van Wanroij Fine Art | Stand 139a

Wybrand Simonsz. de Geest *Portret van een driejarige jongen met een hoed onder zijn arm* (1653)

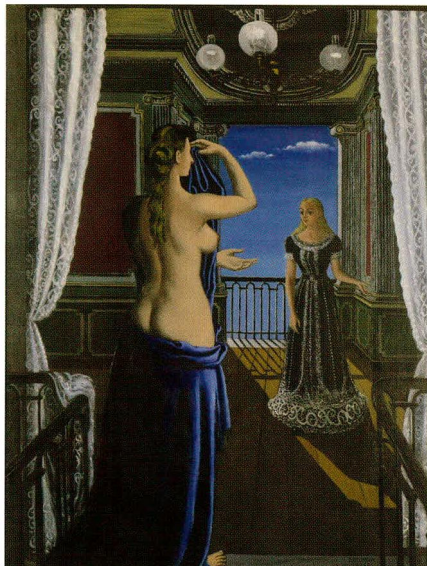
De identiteit van deze kloeke jongen is helaas niet bekend, maar het fraaie kinderportret vertoont de onmiskenbare stijlkenmerken van portretschilder Wybrand Simonsz. de Geest (1592- circa 1661) afkomstig uit Leeuwarden. De eerste leermeester van De Geest was zijn vader, later ging hij in de leer bij Abraham Bloemaert. Tijdens zijn verblijf in Rome was hij lid van het Nederlandse schildersgenootschap de Bentvueghels, van wie hij de Bentnaam De Friesche Adelaer kreeg. Als hofschilder van de Friese Nassaus vervaardigde hij portretten van de stadhouderlijke familie. De Geest bewoog zich in een rijk artistiek milieu en bezat een vermaarde collectie pennin-

gen en curiosa. Hij trouwde met Hendrickje Uylenburgh, een achternicht van Saskia, de latere vrouw van Rembrandt. Hij beïnvloedde Jacob Adriaensz. Backer en onder zijn leerlingen waren Jan Jansz. de Stomme en Jacob Potma. De twee zonen van De Geest, Julius en Franciscus, bekwaamden zich ook in het vak en dochter Eva trouwde met schilder Adam Pijnacker. Dit portret komt uit de collectie van de Rus Alexandr Ivanovich Nelidov, die in 1907 de voorzitter was van de Tweede Haagse Vredesconferentie. Wellicht heeft Nelidov het portret tijdens zijn verblijf in Nederland verworven. Het bleef tot dit jaar in het bezit van zijn familie.

Bergstraat 52, 5551 AX Dommelen
+31 (0)40 204 05 96, +31 (0)6 274 204 06
www.floris-art.com

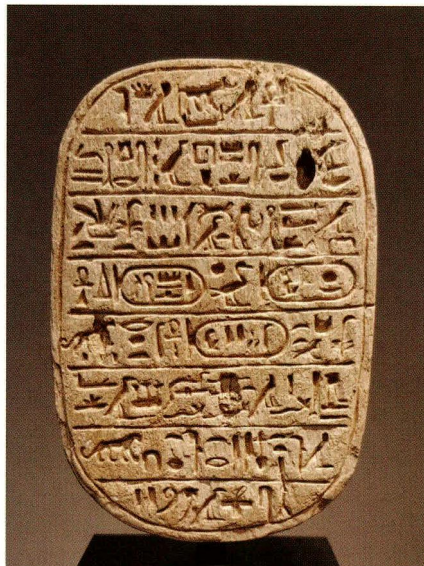
BRAFA
ART FAIR

BRAFA nieuws

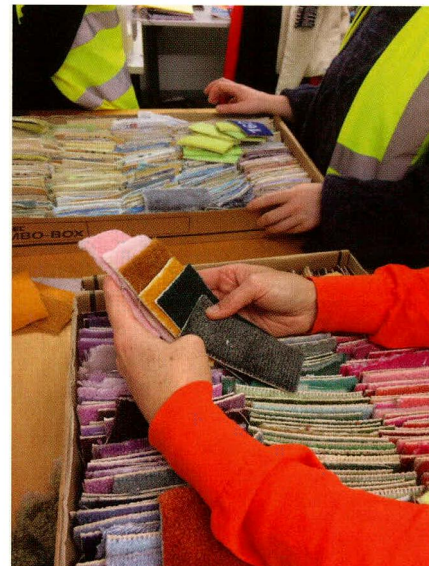
Topstuk van Delvaux

Wellicht een van de meest kostbare stukken is te zien bij Stern Pissarro (Londen). Het mysterieuze werk *Le Balcon* werd in 1948 geschilderd door Paul Delvaux (1897-1994). Het is een uitstekend voorbeeld van zijn beroemde reeks vrouwelijke naakten, vaak afgebeeld in verstilde landschappen met klassieke tempels. De Belgische grootmeester had sinds zijn jonge jaren een moeizame relatie met vrouwen. Hij groeide op in een conservatief milieu waarin geen ruimte was voor intimiteit en zijn ware liefde. Dit leidde tot een dichterlijke schilderkunst waarin droom en realiteit samenkomen. *Le Balcon* komt uit een Aziatische collectie en zal worden aangeboden op BRAFA 2019 voor een bedrag van rond de 3 miljoen euro.

Leeuwenjacht

In het roemrijke antiekdistrict van de Brusselse Zavel - onder Franstaligen bekend als de Sablon - biedt archeologie-expert Jacques Billen van Galerie Harmakhis een oogstrelende collectie kunst uit de klassieke en Egyptische oudheid. De handelaar biedt op BRAFA 2019 een schitterende gedenkscharabee in speksteen van farao Amenhotep III die middels hiërogliefen een prachtig verhaal vertelt over de leeuwenjacht. Het object komt uit Egypte en werd vervaardigd tijdens de 18de dynastie in het Nieuwe Rijk, in circa 1402-1364 voor Christus. De scarabee werd in Egypte als een heilig dier beschouwd en werd als symbool van wedergeboorte meegegeven aan overledenen op reis naar een nieuw en eeuwig leven.

Tapijtencontest

BRAFA heeft ook oog voor jong talent. Voor elke editie wordt het ontwerp van de vloerbedekking van de beurs toevertrouwd aan een jonge kunstenaar. Het motief wordt gekozen via een jaarlijks terugkerende wedstrijd voor studenten van La Cambre, de Nationale School voor Visuele Kunsten van ter Kameren. De hogeschool werd in 1927 opgericht door architect en ontwerper Henry van de Velde en is een van de belangrijkste kunst- en designscholen in België. De architect en het bestuur van de beurs selecteren drie finalisten uit de ontwerp-wedstrijd. De winnende student krijgt een geldprijs en mag zien hoe duizenden kunstliefhebbers over zijn of haar creatie de beurs verder verkennen.

100ste verjaardag KKAB

In 2019 bestaat de Koninklijke Kamer van Antiquairs van België (KKAB) honderd jaar. Gezien de nauwe, historische band met BRAFA kon de Kamer zich geen betere plaats dan op de beurs voorstellen voor een prestigieuze tentoonstelling van werken uit privécollecties, die allemaal door leden van de Kamer werden verkocht. Deze tentoonstelling zal gepaard gaan met de publicatie van een boek over het beroep van de kunsthandelaar vanuit diverse perspectieven, opgeluisterd met 1001 anekdotes, verzameld en opgetekend door journalist Thijs Demeulemeester.

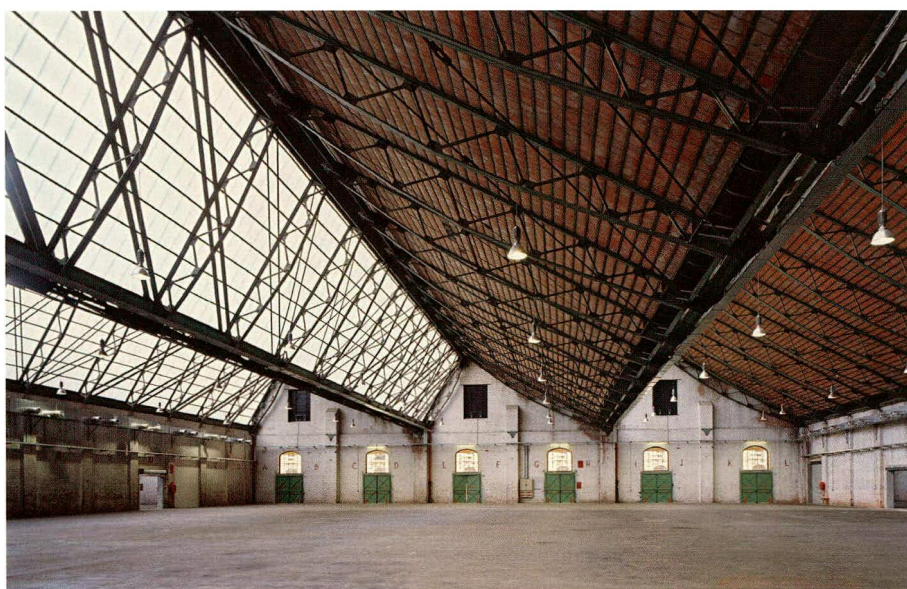
Meester van Meissen

In 2019 verwelkomt BRAFA zestien nieuwe deelnemers. Een van hen is de gerenommeerde kunsthandel Röbbig München uit Beieren die een fraaie collectie porselein, schilderijen alsook antieke meubelen en objecten zal tonen. De galerie brengt een schitterend Europees porseleinen stuk dat een Japans figuurtje met een parasol verbeeldt dat naast een badje staat waarin een putto en draakje zitten. Het fraai uitgevoerde object werd gemaakt door grootmeester Johann Joachim Kändler (1706-1775), de meest belangrijke modelleur van de Koninklijke porseleinfabriek Meissen in die tijd. Zijn model voor dit stuk dateert van 1769 en het werk werd een jaar later uitgevoerd. De Duitse vorsten waren dol op het stevige en decoratieve materiaal en het dure porselein werd veelal het 'witte goud' genoemd.

Belgisch erfgoed

BRAFA wordt gehouden in het monument Tour & Taxis langs het Kanaal van Willebroek. Het terrein is vernoemd naar de oorspronkelijke eigenaars: de prinselijke familie Von Thurn und Tassis. Deze Italiaanse-Duitse dynastie begon eind 15de eeuw een koerierdienst met paarden en koetsen tussen steden als Madrid, Londen, Wenen en Amsterdam. Brussel werd het centrum van dit netwerk. Op het moerasland waar de paarden graasden, werden tussen 1902 en 1910 een Koninklijk Pakhuis en industrieel goederenstation opgetrokken waarvandaan post en goederen voor heel Europa werden verzonden. Na enkele jaren leegstand vanaf einde jaren tachtig werd het Tour & Taxis-complex in 2001 volledig gerenoveerd en kreeg het een nieuwe bestemming.

KANAL Brut

De Europese hoofdstad Brussel biedt meer dan honderd verschillende musea. Op nog geen vijf minuten wandelen van BRAFA ligt het toekomstige KANAL - Centre Pompidou museum. In een voormalige Citroëngarage zorgt een tijdelijke programmering voor een voorproefje van de 'Culturele stad' in wording die onder meer het toekomstige Museum voor moderne en hedendaagse kunst zal huisvesten. Dertien maanden lang kan het publiek het mythische gebouw ontdekken, aan de hand van diverse kunst- en architectuurtentoonstellingen, grote installaties en tien nieuwe creaties van Brusselse kunstenaars. Zie <http://kanal.brussels/nl>.

Pastel op papier. Gesigneerd en gedateerd. 123 x 97 cm.

Berko Fine Paintings | Stand 85c Daniël Herbert van der Poll *De kunstcriticus* (1927)

Patrick Berko groeide op in een familie van kunst- en antiek-handelaren. Hij heeft zelf altijd een voorliefde gehad voor realistische en oriëntaalse schilderkunst, de 19de-eeuwse romantiek en de belle époque. Samen met echtgenote Viviane heeft hij het voorrecht gehad om in vier decennia over de hele wereld een reeks van galerieën te openen: Parijs in 1978, Brussel in 1983, Antwerpen in 1984, New York in 1987, Tokyo in 1989 en Shanghai in 2008.

De vestiging in Knokke-Heist was in 1976 de eerste en is steeds de hoofdzetel van het bedrijf gebleven. Berko neemt - inmiddels samen met de nieuwe generatie - regelmatig deel aan

's werelds meest prestigieuze kunstbeurzen. Ook publiceerde de familie Berko verschillende naslagwerken waarvan het meest recente getiteld is *19th Century European Virtuoso Painters* (2011).

De achtergrond van het schilderij *De kunstcriticus* van Daniël Herbert van der Poll (1877-1963) wordt snel duidelijk uit de eerste regels van de tekst op het vlaggetje waarmee de aap zwaait: 'Mislukt om als geleerde of kunstenaar te leven, heb mezelf het ambt van criticus gegeven'. Van der Poll, die wel een Artkustenaar werd genoemd, is vooral bekend geworden om zijn anatomische studies van dieren.

Kustlaan 163, 8300 Knokke-Heist, België
+32 (0)5 060 57 90
www.berkofinepaintings.com

BRAFA
ART FAIR

Congo, Yaka. Hout. 17 x 22 cm.

Bernard de Grunne - Tribal Fine Arts | Stand 32c Hoofdsteun

Musawu, zoals hoofdsteunen in de taal van de Yaka worden genoemd, zijn zowel gebruiksvoorwerp als spiritueel attribuut. Ze worden voornamelijk gebruikt door stamleiders om hun gecompliceerde kapsels tijdens de slaap intact te houden. Ze zouden ook een rol spelen in de communicatie met geesten die via dromen tot hen komen. De gebruikte iconografie in deze vorm van toegepaste kunst - met mensen, dieren en huiselijke objecten - is sterk verbonden met het gedachtengoed van de Yaka en de identiteit van de gebruikers.

Deze hoofdsteun stelt een luipaard voor als symbool voor autoriteit. In dit geval gaat het om een combinatie van een

luipaardlichaam en een menselijk gezicht. De antropomorfe figuur leunt op zijn gebogen knieën, klaar om een prooi te bespringen. Een verwijzing naar de kracht van de leider die 's nachts in een dier kan veranderen om zijn vijanden te doden. De verfijnde uitvoering wordt versterkt door het honingbruine patina, dat een bewijs van langdurig gebruik is. Gezien de beperkingen in vormgeving die het gebruiksdoel met zich meebrengt, heeft de beeldhouwer een opmerkelijke prestatie geleverd. We zien een evenwichtige compositie waarin de dynamiek en spanning in de houding in balans zijn met de elegantie van het katachtige dier.

Avenue Franklin Roosevelt 180, 1050 Brussel, België
+32 (0)2 502 31 71
www.bernarddegrunne.com

BRAFA
ART FAIR